Aan de leden van de gemeenteraad van Vught
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 10100
5260 GA Vught

Onderwerp: Reactie en Bezwaar op notitie 'Op weg naar zon- en windvisie voor de gemeente Vught'

Datum: 15 november

Geachte leden van de gemeenteraad Vught,

Tijdens de gezamenlijke commissie gepland op 18 november a.s. staat de Notitie "Op weg naar zon- en windvisie voor de gemeente Vught" geagendeerd. Dit in de opmaat naar raadsbesluitvorming in Maart 2022.

Via deze brief geven wij onze reactie op de voorliggende Notitie. Voornaamste reden om u aan te schrijven is omdat wij ernstige bezwaren hebben tegen de denkrichting van het College om grootschalige energie op te gaan wekken door middel van windturbines vanwege de locatie keuze die zij voorstellen. In bijzonder de locatie 'Wind 4'. Die locatie is ons inziens om meerdere redenen ongeschikt en dit is onderbelicht gebleven in de notitie.

<u>Pag 12-13 Hoofdstuk 4.1 Concept Bod</u>
In de notitie wordt benoemd dat het College voornemens is om in de zon- en windvisie diverse ambities op te nemen. Hieronder een aantal van deze ambities in *cursief* herhaald gevolgd met onze kijk daarop.

- *De regionale doelstelling 40% van grootschalige opwek op zon-op-dak ophogen naar 60%.*

  Een fantastische ambitie die wij enorm toejuichen. Dit zijn 'no-regret' maatregelen, geen verdere verslechtering van landschap / natuur / leef- en woonomgeving. Een opgave die overigens niet vanzelf wordt opgepakt. Dit vraagt om inzet van gemeente, inspireren en stimuleren van gebouweigenaren en hopelijk volgt er vanuit het Rijk ook nog e.e.a. op gebied van wet- en regelgeving waardoor de markt dit automatisch oppikt. De hoge energieprijzen helpen al een handje. Mooi als deze ambities verder kunnen worden uitgebreid met opwek via bijzondere projecten én bij privé woningen (en dus meetellen in besparingsopgave)

- *Energie opwekken in een cluster van windmolens, waarbij als uitgangspunt geldt dat gestreefd wordt naar samenwerking met buurgemeenten om zo een cluster te vormen waarbij op Vughts grondgebied bijvoorbeeld 1 á 2 windmolens gerealiseerd worden.*

Om onduidelijke reden wordt hier het uitgangspunt – streven naar samenwerking met buurgemeenten – opgevoerd. Waarom wordt voor deze complexe route gekozen? Zeker omdat Gemeente Vught beschikt over een grote locatie (Wind 2) waar ruimte is voor een volledig cluster van 3 – 5 – als wordt voorgeschreven vanuit Interim Omgevingsverordening - en waar zelfs nog ruimte is voor meer turbines als dit wordt geambieerd. Door voor locatie Wind 2 te kiezen kan gemeente Vught een significante bijdrage leveren en wordt direct voldoen aan haar lokale opgave tot en met 2050 realiseren. Vught zou daarmee koploper zijn!

Doordat de gronden op locatie Wind 2 in bezit zijn van de gemeente Vught kan daarnaast ook nog optimaal tegemoet worden gekomen aan het streven van de gemeente om 100% van de opbrengst van grootschalige lokale opwek ten goede kan komen aan de Vughtse samenleving.
Op de andere locaties – en in ieder geval locatie Wind 4 - zijn de grondposities in handen van derden (landgoederen).

De keuze voor een locatie welke - volledig binnen de gemeentegrenzen – resulteert tot een eenvoudiger besluitvormingstraject immers één college én één gemeenteraad die hierover hoeft te besluiten, én dus geen afhankelijkheid van buurgemeenten waarbij de besluitvorming wellicht achterblijft.

NOOT: de gemeenteraad van Sint-Michielsgestel heeft eerder al besloten om de komende 10 jaar niet in te zetten op energie opwekking door middel van windturbines. Dit heeft effect op de voorgestelde locatie Wind 4.

- *De handreiking 'overwegingskader' als uitgangspunt te nemen, waarbij aanpassing naar de lokale Vughtse situatie in de op te stellen visie verwoordt wordt.*

Hoewel dit voornemen sympathiek klinkt zijn we bevreesd wat hiermee wordt beoogd en wat hiervan de gevolgen zijn.

Tijdens de informatieavond hebben we de wethouder gevraagd op welke aspecten het overwegingskader nader aanpassing behoeft naar de lokale situatie in Vught. Ons is verzekerd dat dit (enkel) nodig is op het aspect Maatschappelijke Kosten om tegemoet te kunnen komen aan de ambitie van lokaal eigendom 100% zo dicht mogelijk te benaderen. De aanpassing als om schreven is niet bedoeld om de landschappelijke kaders verder in te perken, aldus de wethouder en ambtenaren. We zijn verheugd om dit standpunt en daarmee kan worden geconcludeerd dat Locatie Wind 4 afvalt omdat deze in strijd is met de landschappelijke kaders.

In lijn van de oproep van de natuurorganisaties Brabant Landschap – Natuurmonumenten – Brabantse Milieufederatie roepen wij u ook op om o.a. het Natuurnetwerk Brabant én ongerepte natuurpanorama's te beschermen. De brief waarin zijn hiertoe oproepen is als bijlage toegevoegd. Graag attenderen wij u in bijzonder op enkele onderdelen uit die brief:

De biodiversiteit staat in Brabant onder druk, terwijl we soorten rijkdom hard nodig hebben voor onze gezondheid, welzijn, voedselproductie en natuurbeleving. Het Natuurnetwerk Brabant (NNB) beschermt kwetsbare natuur, heeft een hoge landschappelijke waarde en biedt ruimte voor ontspanning en recreatie. Windturbines vormen een bedreiging voor vogels en vleermuizen die juist in én rondom het NNB hun leefgebied vinden. In de RES 1.0 zien we meerdere zoekgebieden die dichtbij of rondom omsloten zijn door het NNB.

Ter bescherming van de aanwezige waarden zien we geen ruimte voor zon- en windprojecten binnen het NNB en pleiten we voor een minimale afstand van 500 meter tussen windturbines en de grenzen van het NNB.

Windturbines hebben een onmiskenbare impact op het landschap en als natuur- en milieu- organisaties realiseren we ons dat een energielandschap er anders uitziet. De veelal ongestoorde horizon is een belangrijke kwaliteit van deze grotere natuurgebieden en hoge windturbines dienen op grote afstand te blijven (wij denken aan vijf kilometer).

Gemeente Vught – en ook Boxtel én Sint-Michielsgestel – kenmerken zich doordat deze dorpen prachtig zijn gelegen in het groen. Laten we dit kostbare goed koesteren en uiterst terughoudend zijn om ingrepen mogelijk te maken die dit aantasten. Werk vanuit NO-regret principe én besef dat we voor een regio opgave staan. De afslag die binnen ons regio is genomen om in plaats van een regio benadering te gaan voor een lokale opgave is een besluit geweest zonder dat de impact daarvan echt is doorleeft. Vandaar ook oa de brandbrief van de natuurorganisaties. Laten we doordacht bijdragen waar het kan en niet ten kosten van alles.

Pag. 23- 24 Bijlage 3 – opbrengst uit eerdere participatie met inwoners en stakeholders
Graag wensen wij ook een aanvullende reactie te geven op het overzicht welke in de notitie is opgenomen onder bijlage 3 - opbrengst uit eerdere participatie met inwoners en stakeholders. In onze optiek is dit een te simplistische samenvatting. Onze reactie beperkt zich tot de locaties voor Windenergie, waarbij het accent ligt op locatie Wind 4 simpelweg omdat we woonachtig zijn in dat gebied. We zijn minder goed op de hoogte van de bijzonderheden bij de andere locaties.

Kolom potentie;
Verondersteld wordt dat het netwerk aandacht vraagt bij wind 1 en 2 én bij wind 3-4 niet. Onduidelijk wat hiermee bedoeld wordt maar het schets wel voors- en tegens.

Kolom landschap

Gelegen dichtbij natuur n beekdallandschap

Allereerst is locatie wind 4 – voor de Vughtse Turbines – gelegen direct **in het beekdal** Essche Stroom én daarmee in strijd met de landschappelijke kaders. Daarnaast is de locatie inderdaad **gelegen dichtbij natuur > sterker nog natuur met NNB status.** Om deze ontwikkeling mogelijk te maken is met veel creativiteit gezocht naar de beperkte open plekjes in een gebied wat zich kenmerkt door al vele decennia oude landgoederen, een kleinschalig cultuurlandschap - en, ja doorkruist met de A2 maar deze is gelukkig nauwelijks waarneembaar. Goed bedoeld creatief gezocht, maar echt de waanzin ten top. Niet voor niets dat dit ook door natuurorganisaties (BL, natuurmonumenten en BMF) schriftelijk is aangegeven, zowel bij gemeente Boxtel en Sint-Michielsgestel - dat deze locatie zeer ongewenst is vanwege de ligging in het Beekdal én nabijheid van NNB. In de notitie van Vught wordt op pag. 8 gesteld dat er ook gesprekken hebben plaatsgevonden met oa BMF. Waarom ontbreekt deze input in de notitie en in dit overzicht?

Naar verluidt heeft inmiddels gemeente Vught een soortgelijke brief ontvangen die de natuurorganisaties eerder hebben verzonden aan gemeente Boxtel & Sint-Michielsgestel. Nadat deze notitie was opgesteld. De vraag is of college dus wel een goede integrale afweging heeft kunnen maken én of u en uw collega raadsleden hier afdoende over zijn geïnformeerd.

Vraagt relatief weinig ruimte

Dit wordt vermeld bij de locaties Wind 1, Wind 2 én Wind 4. En niet bij Wind 3. Dit verondersteld dat de impact op de ruimte daar dus groter zou zijn. Is dit niet een zeer kortzichtige benadering? De ruimtelijk impact van een windmolenpark van 3-5 turbines op het landschap is in feite steeds hetzelfde. Wat hiermee bedoeld wordt dat de impact lokaal gezien – lees op eigen grond - kleiner is…. Maar de impact op het landschap is in beginsel natuurlijk hetzelfde. Gemeentegrenzen zijn in het landschap namelijk ook niet waarneembaar.
En graag voegen we er aan toe dat de impact op het landschap bij locatie Wind 4 in feite groter is dan een gebied waarbij je een optimale opstelling zou kunnen bereiken. Dit komt voort uit het feit dat er veel NNB gronden tussen liggen – en woningen - en dus de onderlinge afstand tussen de turbines groter wordt en daarmee het windmolenpark uitgestrekter.

Kortom: onze aanbeveling zou zijn om de ruimtelijke impact op het landschap objectiever te benaderen, vanuit regio perspectief en niet vanuit gemeentegrenzen.

Overigens zou een verbeelding enorm helpen. Een behoefte die ook herhaaldelijk werd geuit tijdens de informatieavond.

Kolom koppelkansen

De koppelkansen als bedoeld vanuit de RES zouden gaan over energietransitie te verbinden met waterveiligheid, wateroverlast en droogte. Voor locatie Wind 4 zijn geen koppelkansen. Sterker nog het doet mogelijk afbreuk aan de eerder gerealiseerde waterberging in het beekdal Essche Stroom.
De genoemde koppelkans – aansluiting op zoekgebied wind buurgemeente – is een

gezocht argument en er is nagelaten om te benoemen dat de locatie indruist op de visie van de buurgemeente Sint-Michielsgestel, zij hebben in de onlangs vastgestelde visie buitengebied Theereheide (dec. 2020) geconcludeerd dat hier geen ruimte is voor windturbines. Hoe verhoudt een plan van Vught zich om op 200 meter afstand van de gemeentegrens met Gesteld dan een dergelijk plan voor te bereiden??

En als we dan toch nieuwe koppelkansen benoemen. Gelet op de schaarste op het net zouden locaties in nabijheid van groot gebruikers prevaleren, in nabijheid van bedrijventerreinen zodat je korte trajecten kunt maken tussen opwek en verbruik. Dat is voor Wind 4 zeker niet aan de orde, in het gebied bevinden zich slechts een aantal woningen.

Kolom Maatschappelijke acceptatie
T.a.v. locatie Wind 4 is nagelaten te vermelden dat
> er totaal geen draagvlak is vanuit de inwoners van het gebied. In de recente besluitvormingstrajecten bij Sint-Michielsgestel én in Boxtel zijn er telkens tussen de 70-80 schriftelijke reacties (bezwaren) ontvangen, dit ondanks de lage woondichtheid. Gelet op de gevoerde gesprekken met de buurgemeenten moet dit aan de orde zijn geweest. Waarom is nagelaten hiervan vermelding te maken in het overzicht van bijlage 3?

> Lage woondichtheid, klopt en nagenoeg 100% van de inwoners uit het gebied heeft kenbaar gemaakt dat ontwikkeling niet gewenst is. Naar de toekomst toe stijgt de woondichtheid in het gebied overigens aanzienlijk met de herontwikkeling van het Voorburg terrein. Dit ligt op slechts 500 meter afstand. Daarbij een volgt ook nog kleine toevoeging van woningen door de ontwikkeling van het Landgoed Groense Hoeven.
> Gelegen in natuurgebied, klopt… en niet doen dus. Natuur heeft geen stem.

Wat in deze kolom ontbreekt is dat realisatie van een windmolenpark op deze locatie oa indruist tegen;
> de activiteiten van enkele bedrijven gevestigd in het gebied die zich richten op stilte (Kloosterhotel ZIN én landgoed Bleijendijk). Hun bedrijfsvoering komt hiermee in het gedrang.
> een dergelijke ontwikkeling indruist tegen de kerndoelen die de Margraff Stichting nastreeft – oa eigenaar van Wilhelminapark – alwaar ook twee turbines gerealiseerd zouden moeten worden om de ontwikkeling van een park op deze locatie mogelijk te maken.
> De realisatie van windmolens op landgoederen doet tevens inbreuk op het natuurschoon welke zij geacht worden te bewaken en waarvoor deze landgoederen fiscale voordelen genieten.

Kolom maatschappelijke kosten en baten.
De ligging van de locaties t.o.v. een netstation is niet objectief gemaakt.

Om een goed en objectief beeld te krijgen van de maatschappelijke kosten en baten van de verschillende locaties Wind raden wij u aan als gemeenteraad om het College te verzoeken dit zorgvuldiger en objectiever te onderzoeken en uit te werken. Dit zit bijvoorbeeld al op het verschil dat de ene locatie volledig in eigendom is van de gemeente

en de andere locatie in handen is van landgoederen die allereerst geen medewerking willen verlenen, het gevolgen heeft voor hun fiscaliteit en dus ook moeten worden gecompenseerd etc. Het geschetste beeld is niet objectief en tegelijkertijd wel richtinggevend naar de toekomst. Doe dit dus zorgvuldig!

Ons advies – alternatieven
Als met al een breed pleidooi om in ieder geval af te zien van de locatie keuze Wind 4. We juichten toe dat het college in haar notitie ook diverse alternatieven heeft onderzocht. Kijkend naar de notitie is de potentie van energie opwekking door middel van zonne-energie groot, groot genoeg om de opgave tot 2030 te bereiken en vervolgens kunnen innovaties worden afgewacht. Bepaal de volgorde en laat u nog eens goed informeren wat daarvan de potentie is:
- Zon-op-dak (biedt ruimte voor 45 hectare t.o.v. benodigd 57 hectare)
- De restopgave van circa 13 hectare kan vervolgens gezocht worden in energieopwekking door middel van zon op bijzondere projecten en een kleine opgave voor zon-opwekking op land. Welke beschikbare ruimte is hiervoor binnen de bebouwde kom? En wat zou dan eventueel nog resteren in het buitengebied? Er zijn fraaie oplossing waarin de landschappelijke impact minimaal is.

Waar nog geen rekening mee is gehouden met de exponentiële groei in de doorontwikkeling van zonnepanelen. In de notitie heeft men zich gebaseerd op reeds verouderde opbrengstpotentie. Tot slot gaat de besparingsopgave uit van 11% t.o.v. 2017. Hoe realistisch is het om uit te gaan van een hogere besparing? Waar staat Vught op dit moment überhaupt t.o.v. 2017.

Wij hopen oprecht dat u gehoor geeft aan onze brief. Laten we heel voorzichtig om gaan met de natuur die we nog om ons heen hebben. En terwijl ik het schrijf hoor ik mensen zeggen ‘als we niets doen dan hebben we over enkele jaren geen leefbare wereld meer’. En ja dat klopt, maar ik geloof dat de oplossing van dit vraagstuk echt meer vraagt dan de plaatsing van 2 turbines in bestaande natuurgebieden. Laten we dat beetje natuur wat we hebben koesteren, volg de adviezen van de natuurorganisaties en blijf op gezonde afstand van die natuurgebieden. Als ook van woningen.

We vertrouwen op u.

Met vriendelijk groet,

En daarmee woonachtig op 300 meter afstand van locatie Wind 4, zowel t.o.v. de locatie op grond van Bleijendijk als Beukenhorst.

Bijlage brief natuurorganisaties dd. 12 mei jl.

Tilburg, 12 mei 2021

Aan: Gemeenteraad en B&W van gemeenten in Noordoost-Brabant
Kopie verstuurd aan Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten

Kenmerk: EN 03.10-1919-sl
Betreft: reactie op RES 1.0 Noordoost-Brabant

Geachte Gemeenteraad en geacht College,

De conceptversie Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van Noordoost-Brabant is gereed en als Gemeenteraad en College wordt u gevraagd om al dan niet in te stemmen met de RES 1.0.

De opwarming van de aarde is een urgent probleem en de CO_2 uitstoot moet de komende jaren fors omlaag. De energietransitie van fossiele naar hernieuwbare elektriciteit en warmte moet dan ook voortvarend worden opgepakt, tegelijk met forse energiebesparing. Door het Klimaatakkoord en de RES staan deze onderwerpen letterlijk en figuurlijk bij uw gemeente op de agenda.

Als natuur- en milieuorganisaties zijn wij voorstander van een versnelde energietransitie. Om van een echt *groene en duurzame energietransitie* te kunnen spreken, moeten natuur-, landschaps- en milieubelangen volwaardig worden meegenomen. Als natuur- en milieu-organisaties zijn we via de BMF vertegenwoordigd in de bestuurlijke klankbordgroep van de RES NOB en hebben we in voorbereiding aan de Concept RES deelgenomen aan werkateliers en werkgroepen.

Met deze brief geven Brabants Landschap, Vereniging Natuurmonumenten en de Brabantse Milieufederatie u graag de volgende punten mee voor de beoordeling van de RES 1.0 en de uitvoeringsperiode erna.

Doelen van de RES zijn in Noordoost Brabant niet bereikt….

Om maar direct met de deur in huis te vallen: de RES Noordoost-Brabant is als proces feitelijk mislukt. Daarbij heeft het niet ontbroken aan kennis, expertise, inzet en toewijding van ambtelijke werkgroepen, maatschappelijke stakeholders en andere inhoudelijk betrokkenen. De RES is in onze ogen mislukt doordat het niet is gelukt om regionaal bindende afspraken te maken over de zoekgebieden/locaties voor opwekking van wind- en zonne-energie. Dat laatste is cruciaal voor de natuur en het landschap in de regio Noordoost-Brabant.

In het Klimaatakkoord staat het duidelijk omschreven (pagina 24): ‘De Regionale Energie-strategieën (RES) omvatten regionale afspraken over elektriciteit, (groen) gas en warmte’. Echter, de RES Noordoost-Brabant zet in op ‘lokale autonomie’ in plaats van ‘regionale afspraken’. De enige afspraak waar u met deze RES 1.0 mee instemt is een aandeel in de totale opwekking van hernieuwbare energie in 2030, die weer is afgeleid van individuele gemeentelijke ambities. Kortom, de wrange constatering is dat het niet uitmaakt of u voor of tegen deze RES 1.0 stemt. Hoogstens stemt u in met goede bedoelingen en intenties.

…maar als gemeenteraad kunt u nu wél het verschil maken

De RES Noordoost-Brabant bevat in de bijlagen enkele zeer bruikbare handreikingen. In de RES 1.0 hebben deze handreikingen een vrijblijvend karakter. Echter, als u als gemeenteraad

besluit om deze handreikingen daadwerkelijk te gebruiken, dan kunt u alsnog de noodzakelijke stappen zetten naar de oplossing van een urgent klimaatprobleem, waarbij transparantie en duidelijkheid in beleid de juiste voorwaarden scheppen voor maatschappelijke participatie en acceptatie. Hiermee kunnen de doelen van de Regionale Energie Strategie, zoals verwoord in het Klimaatakkoord, alsnog bereikt worden.

Naar onze overtuiging kunt u als gemeenteraad de volgende 10 stappen zetten die de energie-transitie vooruit helpen, met een transparant en maatschappelijk gedragen beleid. We lichten de stappen hieronder nader toe.

1. Neem de handreikingen 'Overwegingskader' en 'Participatie 50% lokaal eigendom' op in lokaal beleid

Ondanks het gebrek aan regionale afspraken in deze RES 1.0 zijn de inhoudelijk doordachte 'Handreiking Overwegingskader' (bijlage 4 RES 1.0) en 'Handreiking Participatie 50% lokaal eigendom' (bijlage 5) zeer geschikt om als *beleidsdocument* door uw raad vast te stellen. Hiermee biedt u zowel de eigen inwoners als initiatiefnemers/ontwikkelaars vooraf inzicht en duidelijkheid over de criteria van locatiekeuzes voor grootschalige energieopwekking.

U kunt dit doen door hiertoe een amendement of motie in te dienen waarbij u beide handreikingen als beleidsdocumenten voor uw eigen gemeente vaststelt, dan wel door de handreikingen integraal op te nemen in uw eigen (actualisatie van) beleid over grootschalige energieopwekking. Door dit te doen, borgt u in ieder geval:

a) Toepassing van de zonne- en windladder
b) Criteria voor landschappelijke inrichting en gebiedsontwikkeling
c) Beoordeling van maatschappelijke kosten en baten
d) Mogelijkheden voor koppelkansen met andere opgaven
e) Beoordeling van maatschappelijke acceptatie
f) Vormgeving van 50% lokaal eigendom
g) Aandacht voor energie-armoede

2. Borg de landschappelijke kwaliteit met de Handreiking Afwegingskader landschap

Veel inwoners maken zich zorgen om de gevolgen van grootschalige energieopwekking in het Brabantse landschap. Tijdens de totstandkoming van de RES 1.0 is een zeer gedegen 'Handreiking Afwegingskader landschap' geschreven. Deze is bijgevoegd als Bijlage 4a bij de RES 1.0. We pleiten ervoor om deze handreiking (nu nog vrijblijvend als handreiking opgenomen) op te nemen als *beleidsdocument* en dit als zodanig door uw raad vast te stellen.

U kunt dit doen door hiertoe een amendement of motie in te dienen waarbij u deze handreiking als beleidsdocument voor uw eigen gemeente vaststelt, dan wel door de handreiking integraal op te nemen in uw eigen (actualisatie van) beleid over grootschalige energieopwekking. Door dit te doen borgt u in ieder geval:

a) Leidende principes voor zon- en windprojecten
b) Verbinding met andere gebiedsopgaven
c) Ontwerpprincipes voor landschappelijke inpassing
d) Gedegen uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit

3. Vraag om een openbare en transparante toetsing van het Overwegingskader bij lokale zoekgebieden

Náást bovenstaande punten 1 en 2 roepen wij u ook op om het voor zoeklocaties ingevulde Overwegingskader *openbaar te delen* met en door uw gemeenteraad, zodat aan inwoners transparant wordt verantwoord hoe de belangen voor een locatie van grootschalige hernieuwbare opwekking zijn afgewogen. Tevens vragen wij u om het College van B&W op te dragen om altijd een advies te vragen aan de RES Stuurgroep én aan de bestuurlijke klankbordgroep (dat laatste is nu een optie), en om de adviezen van deze twee overlegorganen ook *openbaar te delen* met uw raad bij besluitvorming. Ook deze openbare en transparante toetsing kunt u opnemen in een amendement of motie bij de RES 1.0, dan wel integraal opnemen in uw eigen gemeentelijke beleid over grootschalige energieopwekking.

Met een openbare en transparante toetsing van het Overwegingskader kunt u het goede gesprek met inwoners en maatschappelijk betrokken organisaties voeren over locaties van grootschalige energieopwekking, zorgt u voor lokale democratie en participatie en draagt u bij aan meer maatschappelijk draagvlak voor de energietransitie.

4. Hogere ambitie op besparen

De ambitie in de RES 1.0 op energiebesparing van 11% in 2030 ten opzichte van 2019 is gelijk aan de *autonome* ontwikkeling die wordt voorspeld in de Klimaat en Energieverkenning 2020. Dat is de besparing bij het huidige ingezette beleid, dus *zonder nieuw beleid* door de RES-en. In essentie betekent dit dat deze RES 1.0 geen extra inspanning levert om energie te besparen, terwijl de maatschappelijke consensus om energie te besparen zeer hoog is. Deze RES blijft ver achter bij de andere Brabantse RES-en, zoals die van Hart van Brabant (met 20% energiebesparing in 2030). Volgens Urgenda is in 2030 zelfs een besparing mogelijk van 40-50%. We roepen u om ambitieus te zijn.

5. Start vandaag nog met het verduurzamen van woningen

De warmteparagraaf van de RES 1.0 gaat met name over regionale beschikbare warmtebronnen (die er niet zijn). Voor uw gemeentelijke 'Transitievisie Warmte' die eind dit jaar gereed moet zijn, vragen wij om vooral aandacht te hebben voor participatie en het verduurzamen van woningen. Met isoleren kunt u vandaag al beginnen. Wacht daar niet mee tot de eerste proefwijk die van het aardgas af moet.

6. Zet sterk in op zon-op-dak

De RES 1.0 zet met 0,4 TWh voor zon-op-grote-daken in op 25% van de totale elektriciteitsopgave van 1,6 TWh. Andere Brabantse RES-en streven naar minimaal 35% van de totale opgave. Ook hierin is deze RES 1.0 weinig ambitieus te noemen. Dus pleit voor een daadkrachtige aanpak van zon-op-dak en zon-op-gevels, zodat de druk op het buitengebied beperkt blijft.

7. Bescherm het Natuurnetwerk Brabant en ongerepte natuurpanorama's

De biodiversiteit staat in Brabant onder druk, terwijl we soortenrijkdom hard nodig hebben voor onze gezondheid, welzijn, voedselproductie en natuurbeleving. Het Natuurnetwerk Brabant (NNB) beschermt kwetsbare natuur, heeft een hoge landschappelijke waarde en biedt ruimte voor ontspanning en recreatie. Windturbines vormen een bedreiging voor vogels en vleermuizen die juist in én rondom het NNB hun leefgebied vinden. In de RES 1.0 zien we meerdere zoekgebieden die dichtbij of rondom omsloten zijn door het NNB (onder andere Wijbosch Broek, Rooise Heide, Bossche Broek).

Spoorlaan 434 | 5038 CH Tilburg
013-535 6225 | bmf@brabantsemilieufederatie.nl | www.brabantsemilieufederatie.nl
Kamer van Koophandel: 41095498 | Triodosbank: NL22 TRIO 0212 4972 51

CBF ERKEND GOED DOEL

Ter bescherming van de aanwezige waarden zien we geen ruimte voor zon- en windprojecten binnen het NNB en pleiten we voor een minimale afstand van 500 meter tussen windturbines en de grenzen van het NNB. Voor weidevogelgebieden vragen we een minimale afstand van 1.200 meter tot windturbines, zoals in de Lithse polder. Dit gebied is daarnaast zeer belangrijk vanwege eendenkooien en wintergasten.

Windturbines hebben een onmiskenbare impact op het landschap en als natuur- en milieu-organisaties realiseren we ons dat een energielandschap er anders uitziet. Echter, op een aantal plaatsen is de landschapsbeleving zo waardevol, dat deze behouden moet blijven. Voor Noordoost-Brabant zijn dat: de Maashorst, de Maasheggen, het Maasdal, Het Groene Woud en de Loonse en Drunense Duinen. De veelal ongestoorde horizon is een belangrijke kwaliteit van deze grotere natuurgebieden en hoge windturbines dienen op grote afstand te blijven (wij denken aan vijf kilometer).

8. Neem als gemeente de regie en voorkom een confetti van zon- en windparken

Op basis van de in de RES 1.0 bepaalde zoekgebieden gaat u op lokaal niveau bezig met nadere invulling hiervan. We pleiten ervoor dat u binnen uw gemeente hierin de regie neemt vanuit een *gedegen gebiedsvisie* en de Handreiking Afwegingskader landschap, en dat u de invulling niet laat bepalen door de toevallige afspraken tussen projectontwikkelaars en grondeigenaren. De regie overlaten aan de markt leidt tot een confetti van zon- en windparken die het mooie Brabantse landschap voor vele jaren kunnen aantasten. Wanneer u als College en Gemeenteraad de plaatsen aanwijst waar zon en wind lokaal gewenst zijn én waar niet, met in achtneming van landschaps- en natuurwaarden, blijft u *in control* en kunt u invulling geven aan een democratisch en participatief besluitvormingsproces, en kunt u borgen dat projecten natuurpositief worden uitgevoerd.

9. Betrek kennis van lokale natuur- en milieuorganisaties

In lijn met punt 8 roepen wij u op om vooral gebruik te maken van de kennis en kunde van lokale natuur- en milieuorganisaties. Zij kennen de landschappelijke en ecologische waarden van een gebied als geen ander. Dat stelt u in staat om de juiste keuzes te maken voor geschikte locaties voor zon- en windprojecten in uw gemeente, dan wel om de juiste rand-voorwaarden te stellen. Natuurlijk zijn wij als natuur- en milieuorganisaties graag bereid om met u in gesprek te gaan.

10. Ga voor natuurpositieve, landschapsinclusieve en multifunctionele energieprojecten

We zijn van mening dat de energietransitie en natuurontwikkeling/biodiversiteit elkaar kunnen versterken, mits de goede locaties worden gekozen en de inrichting van het gebied op de juiste manier plaatsvindt. We adviseren om altijd een gedegen landschapsontwerp uit te voeren in unieke cultuurhistorische landschappen. De ecologische invulling gaat verder dan het inzaaien van kruidenrijk grasmengsel voor bijen en vlinders, en het laten grazen van schapen tussen zonnepanelen. Door een uitgekiend ontwerp dat afgestemd is op de natuur-, cultuurhistorische-, landschappelijke- en recreatieve waarden kan een energiepark een gebied verrijken en versterken. Graag delen we met u onze inzichten en goede voorbeelden over wat mogelijk is, zoals bij Energietuinen (www.energietuinen.nl).

We hopen dat we met deze brief een constructieve bijdrage leveren aan uw beoordeling van de RES 1.0 van Noordoost-Brabant en u suggesties hebben gegeven voor verdere uitwerking naar gemeentelijk beleid en uitvoering.

Spoorlaan 434 | 5038 CH Tilburg
013-535 6225 | bmf@brabantsemilieufederatie.nl | www.brabantsemilieufederatie.nl
Kamer van Koophandel: 41095498 | Triodosbank: NL22 TRIO 0212 4972 51

We hebben ook een publieksvriendelijke online infographic gemaakt met een rapportcijfer voor de concept RES 1.0 van de regio Noordoost Brabant [1].

Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met Sandor Löwik, beleidsadviseur Energie van de Brabantse Milieufederatie: sandor.lowik@brabantsemilieufederatie.nl of op telefoonnummer 06-15350211.

Met vriendelijke groeten,

mede namens Brabants Landschap en Natuurmonumenten

Femke Dingemans,
directeur Brabantse Milieufederatie

[1] Link naar infographic: https://www.brabantsemilieufederatie.nl/nieuws/infographic-res-noordoost-brabant-haalt-doelen-niet/